

Eesti keelest, rahvuskultuurist ja õpilastest

14. märtsil, Kristjan Jaak Petersoni sünnipäeval, peetakse eesti keele ja kultuuri päeva.

Toimuvad aktused ja loengud, keele ja kultuuri tähtsust rõhutatakse selle päeva telesaadetes, ajakirjanduses ilmuvad oma keelt ülistavad ja võõramaist materdavad lood. Vahel tundub mulle, et õpilaste jaoks on see kõik siiski kauge ning sekundaarne. Õnneks sai mu pessimistlik arvamus armutult lüüa.

14. märtsil tähistati ka Kärkla Keskkoolis emakeele ja rahvuskultuuri päeva. Rõõmus rahvatants, temaatilised esseekatkendid, julgete laulupoiste sooleerimine, humoorikas näidend, luuletused - kõik see kokku andis huvitava ning haarava kava. Mitte ainult minu, vaid ka õpilaste arvates, sest keskendunud vaikus saalis rääkis enese eest. Jagus nii tõsiseid, nukraidki arvamusi kui ka helgeid, optimistlikke mõtteid. Igal juhul pole meie keele ja rahvuskultuuri saatust noortele sugugi tähtsusetu. Selles võib veenduda, lugedes alljärgnevaid keskkooliõpilaste esseekatkendeid.

Piret: "Ma mäletan, et lasteaias arutasime sõpradega, milline keel on maailmas kõige ilusam. Pakuti

italia ja hispaania keelt, kuid esikolmikusse mahtus ka eesti keel."

Helen: "Keele kujunemisel on piisavalt suur roll kirjandusel, sealhulgas ajakirjandusel, kus tuleks keelustada näiteks ingliskeelsete väljendite kasutamine. Väga tähtsal kohal peab olema keeleseadus ja selle täitmist tuleb tingimata kontrollida."

Piret: "Kui üldse välismaalastelt millestki eeskuju võtta, siis vahest sellest, et nemad ei häbene oma keelt."

Jane: "Noorte släng põhineb inglise keelel. Kõik peab ju olema "in", "up" või "cool". Arvan, et nende väljendite asemel võiks hoopiski eesti keelt rääkida. Kui meie, noored, eesti keelt ei räägi, kes seda siis rääkima hakkavad."

Indrek: "Parim moodus iseendaks jääda on mitte ühineda Euroopa Liiduga, sest muidu kaob rahvus- ja rahvustunne. Sellest liidust ei ole mingit kasu, kuna väikeriigid poliitikat ja majandust nii-kui-nii organiseerima ei pääse."

Stanley: "Kui rahval ei ole oma kultuuri, on teda kerge sundida elama mõne teise riigi kultuuri ja tavade järgi."

"Kalevipojas peitubki killuke eesti

rahvast, tema iseloomu, tahtejõudu ja mõistust."

Madis: "Võime ju pidada oma laulupidusid, aga kui tahame olla "eurorahvas", läheme ikkagi "Scooteri" kontserdile ja laulupeo asemel kuulame muusikat CD-plaadilt."

Tarvo: "Suurim oht ei lähene mitte Euroopast, vaid Atlandi tagant."

Mari: "Kes näevad rahvuskultuuri vaid ajaloo seotult, leiavad, et see ei sobi enam tänapäeva. Kes võtavad seda kui arenevat nähtust, mõistavad, et ilma selleta ei jõua me kuhugi."

Lõpetuseks sobib hästi ühe abiturienti mõtisklus oma emakeelest.

"Olen võib-olla natuke erandlike vaadetega, kuid mulle meeldib eesti keel. Isegi koos oma veldete, astmevahelduse ja muu taolisega. Mulle meeldib keel kui väljendusvahend, mis on rikas igasuguste üllatuste poolest. Ma tahaksin teda tundma õppida, jõuda välja sügavustes asuvate saladusteni."

TIHU HELDEMA